

Uggleyssnarveckan 2015

250 ugglor fördelade på 7 arter

Uggleyssnarveckan 2015 fick genomföras efter att vinterns smågnagarkrasch hade gjort sin verkan. Under hösten 2014 var det stora populationer av sorkar och möss i markerna och vi såg fram emot en spännande vårvinter med ropande ugglor. Januarivädret med ömsom regn och plusgrader ena dagen och därpå flera minusgrader och snöfall andra dagen tog knäcken på smågnagarna.

Text: Sören Larsson

Uggleyssnarveckan 2015 genomfördes vecka 12 (14/3 t.o.m. 22/3). Det var 14:e säsongen i rad som VOF arrangerade denna aktivitet. Liksom tidigare år deltog väldigt många människor i uggleyssningarna ute i landskapet. Som exempel kan nämnas 40 deltagare i Ramnäs första kvällen och 20 deltagare i Skinnsberg och Köping också första kvällen.

Som vanligt bjöd veckans väder på stor variation, några mycket fina lyssnarkvällar i mitten av veckan, blåsigt, flera minusgrader och snöfall i slutet av veckan. Ungefär som tidigare år.

Uggleförekomst

Totalt noterades 250 ugglor fördelade på 7 arter. Det indikerar att gnagarkraschen ännu inte var total i hela landskapet vid tidpunkten för uggleyssnarveckan. Att så var fallet förstärks också av antalet hörda pärlugglor och kattugglor i Skinnskatteberg under lyssnarveckan i jämförelse med övriga kommuner.

I tabellen på sid 26 visas resultatet för varje kommun. Liksom tidigare år är det stor variation på aktiviteten bland uggleyssnarna i landskapet. I några kommuner är intresset mycket lågt medan andra har hög aktivitet.

Jag har för jämförelse lagt in landarealen för varje kommun i tabellen. Uggelmiljöerna och klimatet från mälardalen till Bergslagen

gör att artsammansättningen inte är lika i hela landskapet och det går kanske inte direkt att jämföra tätheter. Det kan ändå vara intressant att se vilken potential varje kommun kan förväntas ha.

I Surahammars kommun där lyssningen är intensiv hördes en uggla var 8 kvadratkilometer. Om det skulle vara samma täthet på ugglor i Sala kommun skulle det finnas 150 ugglor som ropade där men det rapporterades bara 8 st.

Slaguggla

Det är den uggla som har en utvecklingskurva som pekar uppåt i landskapet. Det är svårt att se i det totala västmanländska materialet hur arten ökat. Avlyssningarna varierar för mycket mellan åren bl.a. i de kommuner som hyser tätaste beståndet av slagugglor, nämligen Sala, Västerås, Norberg och Fagersta. Nämnvärt och tänkvärt är att vid senaste uggleyssnarveckan hördes fler slagugglor än pärlugglor i Surahammars kommun.

Slagugglans utveckling i landskapet är inte bara på gott. Slagugglan är en mycket starkt revirhävande uggla och motar bort samtliga andra ugglor (även lappuggla) från det område där den hävdar revir och häckar. Dessutom utgör hornuggla, kattuggla, pärluggla och sparvuggla bytesdjur hos slagugglorna.

Uggleveckan 2015

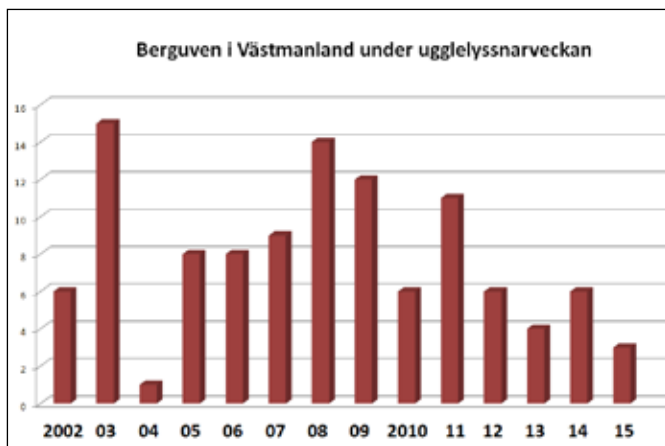
Resultatet för varje kommun ses i tabellen. Liksom tidigare år är det stor variation på aktiviteten bland ugglelyssnarna i landskapet. I några kommuner är intresset mycket lågt medan andra har hög aktivitet.

Landarealen för varje kommun har lagts in i tabellen för jämförelse. Ugghemmiljöerna och klimatet från mälardalen till Bergslagen gör att artsammansättningen inte är lika i hela landskapet och det går kanske inte direkt att jämföra tätheter. Det kan ändå vara intressant att se vilken potential varje kommun kan förväntas ha.

Kommun	Sparvuggla	Kattuggla	Slaguggla	Hornuggla	Päruggla	Berguv	Lappuggla	Areal
Ljusnarsberg								570 km ²
Hällefors	2	3			5			984 km ²
Nora	2	11			3			618 km ²
Lindesberg	1	12		3				782 km ²
Arboga	1	9			1			325 km ²
Skinnsberg	10	30	4	3	26			659 km ²
Köping	2	18	2	1				604 km ²
Fagersta		2	1		1			269 km ²
Norberg	1	3						417 km ²
Surahammar	10	13	9		7			343 km ²
Hallstahammar	2	2						181 km ²
Sala	1	5	1	1				1168 km ²
Västerås	4	12	2	2	2			5146 km ²
Kungsör		9						202 km ²
Örebro		1						
Totalt	37	131	19	9	45	3	8	

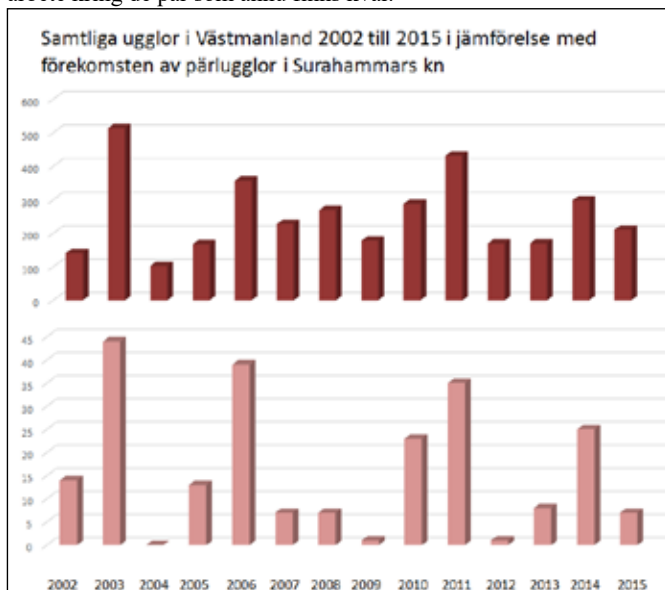
Ugglelyssnarveckan 2016
genomför vi vecka 12
19 t.o.m. 27 mars

Ska vi kraftsamla då?

Berguv

Vi har under ett antal år haft en nedgång av antalet ropande berguvar, det visas tydligt i resultatet från ugglelyssnarveckorna (se tabell). Även från Dalarna finns uppgifter som stärker det vi ser i vårt landskap. I år noterades endast tre ropande hanar samtliga i anslutning till tätorter. Arten går sakta och säkert mot ett försvinnande som häckfågel i Västmanland. Det finns därmed goda skäl att påbörja ett skyddsarbete kring de par som ännu finns kvar.

Pärluggla

Ugglelyssnarveckorna visar att vi numera har mest treårscykler i gnagarbestånden. Toppåren försvinner och ibland också bottenåren. Förekomsten av ugglor följer dessa cykler och i varje fall pärlugglan visar en negativ utveckling i landskapet.

I Surahammar och Skinnkatteberg studeras också pärlugglans häckningsbiologi ingående bl.a.

med hjälp av holkar. Resultatet från ugglelyssnarveckan med den negativa trenden av ropande hanar förstärks sedan när vi studerar häckningsutfallet. I Surahammars kommun hördes sju pärlugglehanar ropa under veckan men endast tre häckade par 2015. I Skinnkatteberg hittades endast ett häckande par men 26 ropande hanar.

Av vad vi sett finns ett starkt predationstryck mot pärlugglorna förmodligen också mot de andra mindre ugglorna. Det trycket kommer från mård och slaguggla.

Tack till alla som deltog i ugglelyssnarveckan och bidrog med uppgifter. De lokala föreningarna med sina exkursioner, enskilda ugglelyssnare, mina lokala kontaktpersoner. Tack för era insatser för att öka kunskapen om ugglorna i Västmanland.

Sören Larsson